

**SVM1176 Gl. Antvorskov, Sankt Peders Ls sogn, Slagelse herred,
tidl. Sorø amt. Sted nr. 04.03.13. Sb.nr. 24.**

Kampagne: 11-05-2009 KUAS nr.

SVM01176-2. Kasser med deponeret knoglemateriale – flere af knoglerne var spredt ud på gulvet.

Sydvestsjælland Museum afhentede, på foranledning af politiet, en større mængde humane knogler på Gl. Antvorskov. Muligvis stammer de fra en tidligere gulvrenovering i hovedbygningens kælder, og kan være rester af begravelser fra Antvorskov Klosters kirkegård. Efter registrering blev knoglerne sendt til Panuminstituttet i København til videre undersøgelser.

Indhold

Abstract	2
Undersøgelsens forhistorie	2
Administrative data	3
Topografi, terræn og undergrund	3
Udgravningsmetode	4
Undersøgelsens resultater	5
Fremtidigt arbejde på stedet.....	5
Fundliste	6
Fotoliste	7
Bilag 1. Felt og arbejdsfotos.	
Bilag 2. Fundfotos.	

Abstract

Kampagne: 11-05-2009

Afhentning d. 11/5 2009 af en større mængde humane knogler fra ejendom beliggende på det frede areal ved Antvorskov Kloster. Knoglerne stammer højst sandsynligt fra en afgravning i et nuværende kælderrum, og må være begravelser fra klostrets kirkegård. I alt er der rester af minimum 20 individer.

Undersøgelsens forhistorie

Kampagne: 11-05-2009

D. 28. februar 2008 modtog Sydvestsjælland Museum henvendelse fra Kulturarvsstyrelsen om fund af 5 kasser med humane knogler i en forfalden tilbygning til ejendommen Gammel Antvorskov. Knoglerne har den nuværende ejer formodentlig fundet i forbindelse med udgravning til kælder under hovedbygningen, der i øvrigt ligger på et fredet areal. Kælderarbejdet blev foretaget af lejer under tidligere ejer. Under selve opgravningen af knoglerne blev en meget stor del af dem beskadiget, og mange af de mindre knogler blev ikke samlet ind.

Det lykkedes ikke at komme i kontakt med nuværende ejer, så på foranledning af Kulturarvsstyrelsen foretog Museet en besigtigelse af tilbygningen d. 29. februar 2008. Ved besigtigelsen lykkedes det ikke at lokalisere kasserne med knogler, da de ansatte ud fra politiets forklaring havde fået indtrykket af, at knoglerne befandt sig på loftet, og da bygningen var i så stærkt forfald, at en gennemsøgning heraf ville være til fare for museets personale.

Den 28. april 2009 henvendte politiet sig til Sydvestsjælland Museum og fortalte, at de flere gange havde fået anmeldelser om knoglekasserne, og om Museet kunne afhente dem. Det fremgik samtidig af oplysningerne, at

knoglematerialet befandt sig i stueplan, og at afhentningen dermed ikke ville være til fare for personalet. D. 11. maj 2009 blev knogler afhentet og indbragt til Museet.

Det skal her understreges, at knoglematerialet formodentlig kom til veje ved jordarbejde, der foregik på et fredet areal, og at knoglerne var stærkt beskadigede og fragmenteret efter opgravningen.

Efter henvendelse fra Sydvestsjælland Museum til Panuminstituttet i København d. 8. juni 2009 angående knoglernes fremtid, fremgik det at man var interesseret i at få knoglerne indleveret til yderligere undersøgelser. Dette blev ligeledes anbefalet af Kulturarvstyrelsen.

Alle knogler blev herefter rensat, registreret og pakket til forsendelse.

SVM01176-2. Hovedbygningen hvor knoglerne formodentlig blev fundet i forbindelse med kælderarbejde.

Administrative data

Kampagne: 11-05-2009

Afhentning af knoglematerialet blev foretaget af Museumsinspektør Henrik Høier og stud. mag. Klaus S. Hvid. Rensning og registrering af knoglematerialet blev foretaget af ovennævnte samt museumstekniker Morten Petersen.

Topografi, terræn og undergrund

Kampagne: 11-05-2009

Bygningen ligger på toppen af en kraftig forhøjning i det sydlige Slagelse, hvor Slotsalléen munder ud i Kongevejen. Arealet har fra ældre tid ligget indenfor Antvorskov Klosters område. Placeringen af kirke og kirkegård, se TRAP s 813

Udgravningsmetode

Kampagne: 11-05-2009

5 papkasser med knogler var deponeret i sidebygningen mod vest. Her gik vi ind gennem en trædør østligst i bygningen, og via et rum kom vi ind i et større rum uden vinduer med en lille trælem. I dette rum fandt vi knoglematerialet deponeret i kasser. Papkasserne var temmelig opløste, og flere knogler var spredt ud over gulvet i rummet. Vi var derfor nødt til at skovle en del af knoglerne op, da mange små fragmenter dækkede gulvet flere steder. Herefter blev knoglematerialet blev samlet i nyere kasser og bragt til Sydvestsjælland Museum i Sorø.

Før registrering blev alle knogler og fragmenter rensed med bløde børster. Endnu engang kunne det konstateres, at størstedelen af knoglerne var blevet ødelagt af den hårdhændede behandling ved opgravningen.

SVM01176-1. Afrensning og registrering af den store mængde knoglemateriale i Museets baggård.

Efter afrensning blev knoglematerialet sorteret efter anatomisk orden d. v. s. opdelt efter skelettets elementer : kranie, rygsøjle, ribben, brystben, hofte og haleben, nøgleben, skulderblad, overarm, underarm, lårben, knæskal, underben og store fodknogler. Hver knoglegruppe blev tildelt separat X-nummer. Hånd- og fodknogler blev registreret som en gruppe - disse var i øvrigt stærkt underrepræsenteret, da man ikke havde medtaget dem ved opgravningen. Ved registreringen blev der ikke lavet en opdeling mellem knogler fra højre og venstre side af skelettet. Visse knogler var så fragmentariske, at de ikke kunne bestemmes med sikkerhed, og denne gruppe blev registreret under et X-

nummer. I alt blev der tildelt 17 X-numre og alle knoglegrupper blev talt op. Samlingen rummede ialt 1325 knogler og knoglefragmenter. Alle knoglegrupper blev lagt op og hver gruppe fotograferet for sig.

Til sidst lavede vi v. h. a. lårben en grov optælling af minimumantallet af repræsenterede individer. I alt rummede materialet rester af ca. 20 individer. Der blev ikke lavet hverken køns- eller aldersbestemmelse af skeletterne, dog var der kun 1 juvenil lårbenknogle i materialet (<20 år) mens resten af materialet skønsmæssigt blev anslået til at stamme fra primært ældre mænd.

Alle knogler blev pakket ned i kasser forsynet med lokalitetsoplysninger samt fundnummer, og en fundliste blev vedlagt, og deponeringsseddel til Panuminsitutet blev udfærdiget.

Undersøgelsens resultater

Kampagne: 11-05-2009

I alt blev der indbragt knogler fra minimum 20 individer, der muligvis stammer fra den middelalderlige kirkegård til Antvorskov Kloster. Da rummet hvor knoglerne befandt sig ikke var aflåst, kan det ikke udelukkes, at flere knogler er blevet medtaget af nysgerrige "gæster". Vi fandt i materialet spor af forskellige knoglesygdommer og skader bl. a. gigt, muligvis tuberkulose og kranieskader.

Efter registrering af knoglematerialet blev det pakket og sendt til Panuminstituttet i København til videre undersøgelser.

Der er i gennem tiden ikke fundet meget humant materiale fra Klosters tid, og derfor udgør knoglerne et vigtigt bidrag til stedets historie.

Fremtidigt arbejde på stedet

Kampagne: 11-05-2009

Panuminstituttet ligger nu inde med knoglematerialet fra fra Antvorskov Kloster, og muligvis vil yderligere undersøgelser af skeletterne give nye oplysninger om livet på Antvorskov Kloster/Slot.

Sydvestsjælland Museum d. 02-07-2009

Fundliste

Fun d	Materiale	Genstand	Datering	Anlæg
Kampagne: 11-05-2009				
X1	Knogle/tak/tand	Kraniefragmenter	Middelalder- Middelalder	
X2	Knogle/tak/tand	Hvirvler og fragmenter af samme	Middelalder- Middelalder	
X3	Knogle/tak/tand	Ribben og fragmenter af samme	Middelalder- Middelalder	
X4	Knogle/tak/tand	Pelvis/sacrum og fragmenter af samme	Middelalder- Middelalder	
X5	Knogle/tak/tand	Femur og fragmenter af samme	Middelalder- Middelalder	
X6	Knogle/tak/tand	Patella	Middelalder- Middelalder	
X7	Knogle/tak/tand	Tibia og fragmenter af samme	Middelalder- Middelalder	
X8	Knogle/tak/tand	Fibula og fragmente af samme	Middelalder- Middelalder	
X9	Knogle/tak/tand	Store fodknogler	Middelalder- Middelalder	
X10	Knogle/tak/tand	Humerus og fragmenter af samme	Middelalder- Middelalder	
X11	Knogle/tak/tand	Radius og fragmenter af samme	Middelalder- Middelalder	
X12	Knogle/tak/tand	Ulna og fragmenter af samme	Middelalder- Middelalder	
X13	Knogle/tak/tand	Finger- og tåknogler	Middelalder- Middelalder	

X14	Knogle/tak/tand	Scapula og fragmenter af samme	Middelalder-Middelalder	
X15	Knogle/tak/tand	Clavicula og fragmenter af samme	Middelalder-Middelalder	
X16	Knogle/tak/tand	Diverse knoglefragmenter	Middelalder-Middelalder	
X17	Knogle/tak/tand	Sternum og fragmenter af samme	Middelalder-Middelalder	

Fotoliste

Film	Billede	Motiv	Anlæg	Fund	Filmtype	Dato	Fotograf
Kampagne: 11-05-2009							
D	34	Sidebygning i forfald			Digital	11-05-2009	Henrik Høier
D	35	Indsamling af knoglerne			Digital	11-05-2009	Henrik Høier
D	36	Kasser med indsamlede knogler			Digital	11-05-2009	Henrik Høier
D	37	Indsamling af knoglerne			Digital	11-05-2009	Henrik Høier
D	38	Museumsbilen foran hovedbygningen i hvis kælder knoglerne blev fundet			Digital	11-05-2009	Henrik Høier
D	39	Sidebygningen. Knoglerne befandt sig i et rum i længen til højre			Digital	11-05-2009	Henrik Høier
D	40	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen

D	41	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen
D	42	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen
D	43	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen
D	44	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen
D	45	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen
D	46	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen
D	47	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen
D	48	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen
D	49	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Lea Meistrup-Larsen
D	50	Arbejdsbillede			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
D	51	Knogler med deformiteter			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
D	52	Knogler med deformiteter			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
D	53	Knogler med deformiteter			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
D	54	Knogler med deformiteter			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
D	55	Sammenligning af syge og raske knogler			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
D	56	Rask og syg femur og pelvis			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
D	57	Rask og syg femur og pelvis			Digital	01-07-2009	Henrik Høier

D	58	Sternum med foramen			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	1	X1 Kranie			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	2	X2 Hvirvler			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	3	X3 Ribben			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	4	X4 Pelvis/sacrum			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	5	X5 Femur			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	6	X6 Patella			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	7	X7 Tibia			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	8	X8 Fibula			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	9	X9 Store fodknogler			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	10	X10 Humerus			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	11	X11 Radius			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	12	X12 Ulna			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	13	X13 Fingre og tæer			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	14	X14 Scapula			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	15	X15 Clavicula			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
G	16	X16 Diverse knoglefragmenter			Digital	01-07-2009	Henrik Høier

G	17	X17 Sternum			Digital	01-07-2009	Henrik Høier
---	----	-------------	--	--	---------	------------	--------------

Bilag 1

01176D34.JPG

01176D35.JPG

01176D36.JPG

01176D37.JPG

01176D38.JPG

01176D39.JPG

01176D40.JPG

01176D41.JPG

01176D42.JPG

01176D43.JPG

01176D44.JPG

01176D45.JPG

01176D46.JPG

01176D47.JPG

01176D48.JPG

01176D49.JPG

01176D50.JPG

01176D51.JPG

01176D52.JPG

01176D53.JPG

01176D54.JPG

01176D55.JPG

01176D56.JPG

01176D57.JPG

01176D58.JPG

Bilag 2

01176X01.JPG

01176X02.JPG

01176X03.JPG

01176X04.JPG

01176X05.JPG

01176X06.JPG

01176X07.JPG

01176X08.JPG

01176X09.JPG

01176X10.JPG

01176X11.JPG

01176X12.JPG

01176X13.JPG

01176X14.JPG

01176X15.JPG

01176X16.JPG

01176X17.JPG